



**PROGRAM USUWANIA  
AZBESTU I WYROBÓW  
ZAWIERAJĄCYCH  
AZBEST Z TERENU  
GMINY CZAPLINEK**

**na lata 2009-2032**

## SPIS TREŚCI:

|                                                                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>SPIS TREŚCI:</b> .....                                                                                                                            | <b>2</b>  |
| <b>1. WPROWADZENIE</b> .....                                                                                                                         | <b>3</b>  |
| <b>2. PRAWNE ASPEKTY UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST</b> .....                                                                   | <b>5</b>  |
| 2.1. Ustawy: .....                                                                                                                                   | 5         |
| 2.2. Rozporządzenia: .....                                                                                                                           | 6         |
| <b>3. CEL I ZADANIA PROGRAMU</b> .....                                                                                                               | <b>9</b>  |
| <b>4. PODSTAWOWE INFORMACJE CHARAKTERYZUJĄCE OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM</b>                                                                             | <b>10</b> |
| <b>5. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU, WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ OPIS ICH SZKODLIWEGO DZIAŁANIA</b> .....                                            | <b>14</b> |
| 5.1. Azbest - właściwości i zastosowanie .....                                                                                                       | 14        |
| 5.2. Klasyfikacja wyrobów azbestowych .....                                                                                                          | 15        |
| 5.3. Szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie .....                                                                                        | 18        |
| 5.4. Sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest .....                                                        | 19        |
| 5.5. Podstawowe obowiązki wytwórców odpadów zawierających azbest .....                                                                               | 22        |
| <b>6. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY CZAPLINEK</b> .....                                        | <b>25</b> |
| <b>7. ZAŁOŻENIA PROGRAMU</b> .....                                                                                                                   | <b>30</b> |
| <b>8. HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA I GMINY CZAPLINEK NA LATA 2008-2032”</b> .... | <b>33</b> |
| <b>9. BIBLIOGRAFIA</b> .....                                                                                                                         | <b>35</b> |
| <b>10. ZAŁĄCZNIKI</b> .....                                                                                                                          | <b>36</b> |

## 1. WPROWADZENIE

Na świecie znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych. W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70 ubiegłego wieku sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na terenie kraju na dachach i fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1 350 000 m<sup>2</sup> płyt azbestowo-cementowych, z czego blisko 90 % stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980 r. z płyt azbestowo-cementowych wykonanych było ok. 45 % pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowobudowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30%. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton. Masę będących w użyciu wyrobów małowabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton. Okazuje się jednak, że azbest jest szkodliwy dla zdrowia i ze względu na zagrożenie jakie stwarza musi być usunięty z wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku. Zapis ten zawarty jest w „*Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. Stąd też wynikła konieczność opracowania Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Czaplinek.

Rada Ministrów Uchwałą Nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. przyjęła nowy program wieloletni pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, który utrzymuje cele przyjęte przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski tj.:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Przedmiotowy program określa również nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

W Programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

## 2. PRAWNE ASPEKTY UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Poniżej zamieszczono wykaz najważniejszych aktów prawnych dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest, sposobu postępowania z tymi wyrobami, wraz z innymi zagadnieniami dotyczącymi azbestu.

### 2.1. Ustawy:

- 1) *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150).*

Azbest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska obok PCB zaliczany jest do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Dalej ustawa określa, że m.in. azbest jako substancja stwarzająca szczególne zagrożenie dla środowiska, powinien być wykorzystywany, przemieszczany i eliminowany przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Instalacje lub urządzenia, w których jest lub był wykorzystywany azbest, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione. Ustawa nakłada na wykorzystującego wyroby zawierające azbest, obowiązek sukcesywnej ich eliminacji i obowiązek dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc ich występowania oraz sposobu ich eliminowania oraz obowiązek przedkładania marszałkowi województwa okresowych informacji o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania. W przypadku osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami ustawa nakłada obowiązek przedłożenia informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest w formie uproszczonej odpowiednio do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do 31 stycznia każdego roku. Również ustawa nakłada na wójta, burmistrza, prezydenta miasta obowiązek przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest raz na rok, do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

- 2) *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r., Nr 3, poz. 20 ze zm.).*

Ustawa zakazuje wprowadzania na polski obszar celny wyrobów zawierających azbest, azbestu, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec.

- 3) *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).*

Zgodnie z art. 30 ust. 7 ustawy Prawo budowlane właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, o której mowa w ust. 5 ustawy, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 ustawy, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:

- a) zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
- b) pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
- c) pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
- d) wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

## **2.2. Rozporządzenia:**

- 1) *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216, poz. 1824).*
- 2) *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649).*
- 3) *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. z 2003 r., Nr 192, poz. 1876).*
- 4) *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. z 2002 r., Nr 175, poz. 1439).* Rozporządzenie określa termin oraz formę składania informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie.

- 5) *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. - w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206)* zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:
- a) 06 07 01\* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
  - b) 06 13 04\* – Odpady z przetwarzania azbestu,
  - c) 10 11 81\* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
  - d) 10 13 09\* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo – azbestowych,
  - e) 15 01 11\* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
  - f) 16 01 11\* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
  - g) 16 02 12\* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
  - h) 17 06 01\* - Materiały izolacyjne zawierające azbest,
  - i) 17 06 05\* – Materiały konstrukcyjne zawierające azbest
- 6) *Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. z 1996 r., Nr 19, poz. 231)* określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997 r.
- 7) *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2004 r., Nr 280, poz. 2771 z późn. zm.)* określa azbest o numerze 650-013-00-6 jako czynnik rakotwórczy dla ludzi. Szczegółowo określono również obowiązki pracodawcy w zakresie rejestru czynników rakotwórczych, stosowania środków zapobiegawczych, informowania pracowników o zagrożeniach dla zdrowia, przeszkolenia pracowników oraz obowiązki lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikiem.
- 8) *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach*

*technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz.U. z 2005 r., 13, poz. 109) ustala wzór książeczek badań profilaktycznych.*

- 9) *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2002 r., Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.) określa m.in. najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.*
- 10) *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. z 2005 r., Nr 260, poz. 2176 z późn. zm.) określa jednostkowe stawki opłat za umieszczanie m.in. odpadów azbestowych na składowisku.*

### 3. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Podstawowym celem Programu jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Czaplinek, a przez to wyeliminowanie niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel Gmina Czaplinek wypełni zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu kraju z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina Czaplinek zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy do 2032 roku. Program zakłada realizację następujących zadań:

- a) Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;
- b) Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- c) Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej;
- d) Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest;
- e) Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu;
- f) Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy Czaplinek;
- g) Wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych z azbestu;
- h) Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom;
- i) Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

#### 4. PODSTAWOWE INFORMACJE CHARAKTERYZUJĄCE OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM

Czaplinek to gmina miejsko - wiejska położona w województwie zachodniopomorskim w powiecie Drawskim. Położona jest w południowo wschodniej części województwa i wschodniej części powiatu (Rys.1). Obszar gminy leży na Pojezierzu Drawskim – jednej z największych jednostek fizjograficznych Pojezierza Zachodniopomorskiego. Tutaj także przebiega granica Drawskiego Parku Krajobrazowego, do którego włączono najciekawsze elementy krajobrazu, fauny i flory.

Gmina Czaplinek jest największym i najatrakcyjniejszym ośrodkiem turystycznym na Pojezierzu Drawskim. Oprócz turystyki podstawowymi funkcjami miasta i gminy Czaplinek jest przemysł i rolnictwo.



Rys. 1

Gmina Czaplinek zajmuje obszar o powierzchni 365 km<sup>2</sup>, który zamieszkuje 11 990 osób, z tego na terenie miasta 7 125 osób, na terenie wiejskim 4 865 osób. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 32,8 os/km<sup>2</sup>.

Sieć osadniczą gminy tworzą miasto Czaplinek oraz 48 miejscowości wiejskich, wchodzących w skład 29 sołectw.

Gmina Czaplinek ma charakter rolniczo - leśny. Użytki rolne stanowią 40,3 % ogólnej powierzchni. 40,7% powierzchni gruntów Gminy Czaplinek zajmują lasy, około 10% stanowią wody, 4% to nieużytki, 3% tereny komunikacyjne natomiast niecałe 2% zajmują tereny zabudowane.

Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą:

- a) 2 szkoły podstawowe (w Czaplinku i Broczynie);
- b) 2 gimnazja (jedno w Czaplinku oraz jedno niepubliczne w Trzcińcu);
- c) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, w skład którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Drzewne, Technikum Organizacji Usług Gastronomicznych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoły dla dorosłych (Szkoła Policealna, Liceum Uzupełniające, Technikum), Centrum Kształcenia Praktycznego, Szkolny Ośrodek Kariery, Internat;
- d) 2 przedszkola.

W ww. placówkach kształci się ponad 2000 uczniów.

Ponadto na terenie gminy działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (Czaplinek, Kluczewo, Siemczyno, Sikory, Trzciniec, Machliny, Broczyno, Czarne Wielkie) oraz 19 świetlic wiejskich (Czarne Wielkie, Sikory, Kluczewo, Rzepowo, Piaseczno, Głęboć, Siemczyno, Niwka, Żeliszewo, Pławno, Psie Głowy, Byszkowo, Machliny, Broczyno, Trzciniec, Ostroróg, Łysinin, Czarne Małe, Prosinko).

### **Uwarunkowania infrastrukturalne:**

*Sieć wodociągowa:*

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta wynosi 13,2 km, a na terenach wiejskich 48,6 km. Odsetek obsługiwanych mieszkańców wynosi 98 %.

*Sieć kanalizacji sanitarnej:*

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta wynosi 18,5 km, a na terenach wiejskich 11,25 km. Odsetek obsługiwanych mieszkańców wynosi 62%.

#### *Oczyszczalnia ścieków:*

Na terenie gminy Czaplinek funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna. Szczegółową charakterystykę przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1.

| <b>Rodzaj oczyszczalni</b> | <b>Lokalizacja</b> | <b>Przepustowość (m<sup>3</sup>/d)</b> | <b>Ilość ścieków oczyszczonych (tys.m<sup>3</sup>/rok)</b> | <b>Ilość ścieków dowożonych (m<sup>3</sup>/miesiąc)</b> | <b>Ilość osadów ściekowych (t/rok)</b> |
|----------------------------|--------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| mechaniczno-biologiczna    | Czaplinek          | 2 268                                  | 241                                                        | 787                                                     | 61                                     |

#### *Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów:*

Do 30 czerwca 2007 r. odpady komunalne gromadzone były na gminnym składowisku odpadów komunalnych w m. Niwka, gm. Czaplinek. Decyzją Starosty Drawskiego składowisko odpadów komunalnych w m. Niwka zostało zamknięte z dniem 30 czerwca 2007 r.

Z dniem 1 czerwca 2007 r. uruchomiony został Międzygminny Zakład Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. Zakład został wybudowany przez Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. z siedzibą w Świdwinie (MPGO), którego udziałowcami poza Gminą Czaplinek są miasta i gminy Powiatu Świdwińskiego: Połczyn Zdrój, Gmina Rąbino, Sławoborze i Świdwin.

W skład Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym wchodzi: kwatera reszty śmieciowej, sortownia odpadów, stacja recyklingu, kompostownia odpadów organicznych.

Z dniem uruchomienia Zakładu wprowadzona została na terenie gminy Czaplinek selektywna zbiórka odpadów.

Surowce wtórne gromadzone są na terenie gminy Czaplinek w pojemnikach 240 l i w mini-kontenerach 1100 l.

Odpady organiczne gromadzone są w pojemnikach 140 l z kratką wentylacyjną oraz w mini-kontenerach 240 l (wyjątek stanowią nieruchomości, na terenie których prowadzone jest kompostowanie odpadów organicznych – wówczas pojemnik do ich zbiórki jest zbędny).

Pozostałe stałe odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach 120 l i mini-kontenerach 1100 l.

Transportem i zbieraniem odpadów komunalnych na terenie gminy Czaplinek, zajmują się:

- a) Zakład Gospodarki Komunalnej w Czaplinku,

- b) Usługi Komunalne „Błysk” Krzysztof Denis Czaplinek,
- c) PPHU *Eko-Fiuk* w Połczynie Zdrój,
- d) Remondis Sanitech Poznań Sp. z o.o.

Odpady niebezpieczne powstające na terenie gminy Czaplinek to głównie zużyte baterie, akumulatory, odpady zawierające rtęć, pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach, rozpuszczalniki organiczne, środki czyszczące, środki ochrony roślin oraz opakowania po nich, zbiorniki po aerozolach, pozostałości domowych środków do dezynfekcji i dezynsekcji, odpady zawierające oleje, częściowo wykorzystane leki. Do odpadów niebezpiecznych należą również odpady zawierające azbest. Na analizowanym terenie odpady z azbestem to głównie płyty faliste azbestowo-cementowe, które wykorzystywano 30-40 lat temu w budownictwie, głównie jako pokrycie dachowe.

## **5. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU, WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ OPIS ICH SZKODLIWEGO DZIAŁANIA**

### **5.1. Azbest - właściwości i zastosowanie**

Azbest jest nazwą handlową minerałów włóknistych z grupy serpentynu i amfibolu o specyficznych właściwościach fizykochemicznych. Charakteryzuje go duża odporność na rozciąganie, elastyczność, odporność na działanie kwasów, zasad i innych chemikaliów, wysoka temperatura rozkładu i topnienia, złe przewodnictwo cieplne. Pod względem chemicznym to uwodnione krzemiany magnezu, żelaza, wapnia i sodu.

Stosowanie azbestu stwierdzono już ok. 4500 lat temu na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w różnego rodzaju kronikach świadczą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, m.in. knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych (np. sukna na płaszcze żołnierskie). W latach 20-tych XIX wieku azbest znalazł komercyjne zastosowanie w postaci kolekcji ogniotrwałych ubrań dla strażaków (G. Aldinieso). Tkaniny azbestowe stosowane były również jako kurtyny teatralne.

Wielki rozkwit azbestu przypada na erę silników parowych, w których zastosowane zostały azbestowo - gumowe uszczelki spełniające pod względem elastyczności i trwałości wymagania konstruktorów.

W końcu XIX wieku rozpoczęto wydobywanie azbestu na skalę przemysłową, początkowo w Kanadzie, następnie w Rosji. Dalsze kopalnie powstawały w Afryce na obszarach Rodezji - obecnej RPA. Po 1910 roku nastąpił szereg dalszych odkryć i eksploatacji złóż w różnych rejonach świata.

W latach 60-tych XIX wieku zapoczątkowana została przez Warda Johnsa nowa gałąź przemysłu materiałów budowlanych w postaci pokryć dachowych z dodatkiem niepalnego azbestu. Surowcem powszechnie stosowanym stał się dopiero w XX wieku, ze względu na unikalne właściwości tego minerału. Włókna azbestu są bardzo mocne i trwałe. Produkty azbestowe są kwasoodporne, ogniotrwałe, odporne na korozję i charakteryzują się dużą wytrzymałością mechaniczną. Dzięki tym cechom fizyczno-chemicznym znalazły one zastosowanie w budownictwie, przemyśle włókienniczym, maszynowym, okrętowym i wielu innych. Do niedawna azbest stosowany był w produkcji ponad 3 tys. wyrobów przemysłowych, 85 % produkcji to wyroby budowlane - płyty dachowe i elewacyjne, a także rury.

W zależności, z jakim metalem krzemiany tworzą związek, wyróżnia się kilka typów azbestu o różnej szkodliwości dla zdrowia. Największą popularność i szerokie zastosowanie w gospodarce światowej zyskały trzy minerały azbestowe:

- a) powszechnie stosowany **chryzotyl** (azbest biały) - włóknista odmiana serpentynu, tj. uwodnionego krzemianu magnezu, najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych;
- b) w mniejszym stopniu **crocidolit** (azbest niebieski) - krzemian sodowo - żelazowy należący do grupy amfiboli, najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutageny najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80-tych;
- c) stosowany w wyrobach europy zachodniej **amozyt** (azbest brązowy) - krzemian żelazowo - magnezowy należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między crocidolitem i chryzotylem.

Pomimo udowodnionego działania chorobotwórczego chryzotyl uznawany za mniej szkodliwy pozostaje, np. w USA ważnym elementem wielu technologii o kluczowym znaczeniu. Aktualnie azbest wykorzystywany jest m.in. w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych, których silniki rakietowe pokrywane są osłoną impregnowaną azbestem, a także w przemyśle okrętowym.

## 5.2. Klasyfikacja wyrobów azbestowych

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

**Klasa I** - wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż  $1000 \text{ kg/m}^3$  definiowane jako „miękkie” (słabo spoiste) zawierające powyżej 20% azbestu i małą ilość lepiszcza. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia stwarzając poważne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu takie jak: koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe oraz materiały i wykładziny cierne.

**Klasa II** - wyroby o gęstości objętościowej większej niż  $1000 \text{ kg/m}^3$  definiowane jako „twarde” zawierające poniżej 20% azbestu. Włókna azbestowe w tych wyrobach są mocno związane i nawet w przypadku mechanicznego uszkodzenia materiału w stosunkowo niewielkiej ilości przedostają się do otoczenia. Wyroby „twarde” są odporne na destrukcję, a duże niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska i zagrożenia zdrowia ludzkiego występuje przy ich obróbce mechanicznej (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie

w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Do tej klasy wyrobów zaliczane są między innymi: powszechnie stosowane płyty faliste azbestowo - cementowe, płyty „karo” oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. W znacznie mniejszych ilościach stosowane były inne wyroby azbestowo - cementowe, w postaci rur służących do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych czy kominów i zsypów.

Tabela nr 2. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest z podziałem na klasy.

| Charakterystyka                                                                                                                                      | Właściwości                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Rodzaj wyrobu i zastosowanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KLASA I</b>                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m <sup>3</sup> , definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu | Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Masy azbestowo – natryskowe:</b> izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych przegród budowlanych, izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej.</p> <p><b>Sznury:</b> piece przemysłowe wraz z kanałami spalin, nagrzewnice, rekuperatory, kominy przemysłowe</p> <p><b>Tektura azbestowa:</b> izolacja termiczna i uszczelnienia w instalacjach przemysłowych, aparaturze kontrolno – pomiarowej i laboratoryjnej</p> <p><b>Płyty azbestowo – kauczukowe:</b> uszczelnianie urządzeń przemysłowych pracujących w środowisku agresywnym</p> <p><b>Wyroby tekstylne z azbestu (koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury, rękawice i tkaniny azbestowe):</b> ochrona pracowników</p> <p><b>Masa lub tektura azbestowa:</b> drobne urządzenia w gospodarstwach domowych, np. Śelazka, płytki kuchenne, piece akumulacyjne</p> <p><b>Materiały i wykładziny cierne zawierające azbest:</b> hamulce i sprzęgła</p> <p><b>Masy ognioodporne zawierające azbest:</b> piece przemysłowe wraz z kanałami spalin</p>                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>KLASA II</b>                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m <sup>3</sup> definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu.                  | W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia)ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. | <p><b>Płyty azbestowo – cementowe faliste i gąsiorzy:</b> pokrycia dachowe, balkony</p> <p><b>Płyty azbestowo – cementowe płaskie prasowane:</b> ściany osłonowe, ściany działowe, elewacje zewnętrzne, osłona ścian przewodów windowych, szybów wentylacyjnych i instalacyjnych, chłodnie kominowe, chłodnie wentylatorowe</p> <p><b>Płyty azbestowo – cementowe płaskie „karo”:</b> pokrycia dachowe, elewacje zewnętrzne</p> <p><b>Płyty azbestowo – cementowe suchoformowane „kolorysty”, „acekol” i inne:</b> elewacje zewnętrzne, osłony kanałów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, ściany działowe</p> <p><b>Rury azbestowo – cementowe (bezcisnieniowe i ciśnieniowe):</b> przewody kanalizacyjne i wodociągowe, rynny spustowe na śmieci, przewody kominowe</p> <p><b>Otuliny azbestowo – cementowe:</b> izolacja urządzeń ciepłowniczych i innych przemysłowych</p> <p><b>Kształtki azbestowo – cementowe budowlane:</b> przewody wentylacyjne, podokienniki, osłony rurociągów ciepłowniczych, osłony kanałów spalinowych i wentylacyjnych</p> <p><b>Kształtki azbestowo – cementowe elektroizolacyjne:</b> przegrody izolacyjne w aparatach i urządzeniach elektrycznych</p> <p><b>Płytki PCV:</b> podłogi w blokach mieszkalnych</p> |

### 5.3. Szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie

Zagrożenie dla zdrowia mieszkańców wynika z nagromadzenia na obszarze gminy różnego typu materiałów zawierających azbest, w tym stosunkowo duże ilości azbestu chryzotylowego. Odpady azbestowo – cementowe, stanowiące niegdyś bardzo cenny surowiec wykorzystywany szeroko przez mieszkańców, stanowią obecnie istotne źródło emisji pyłu. Odpady te zastosowane do utwardzania podwórek, podjazdów, dróg uległy zużyciu i degradacji pod wpływem warunków atmosferycznych, co jest przyczyną uwalniania się włókien azbestu do powietrza atmosferycznego. Obecność azbestu stwierdzono również w wodzie, napojach i pokarmach, jednak jak donosi Raport Państwowego Zakładu Higieny z dn. 30.06.2000 r. nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Dlatego zastępowanie rur azbestowo - cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

Wszystkie gatunki azbestu są rakotwórcze dla ludzi w przypadku, gdy jest on wdychany. Okres utajony choroby nowotworowej wywołanej wdychaniem azbestu wynosi 15 - 20 lat. Włókna nie są widoczne w mikroskopie optycznym, gdyż mają zwykle średnice mniejsze od długości fali światła widzialnego. Od rodzaju włókien zależy bezpośrednio jego toksyczność. Większe włókna w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie ( $>5\mu\text{m}$ ) ale cienkie ( $<3\mu\text{m}$ ); przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w płuca gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują choroby. Trwałość oraz zdolność gromadzenia się w płucach włókien azbestowych powoduje ciężkie formy chorób płuc oraz opłucnej i otrzewnej.

Najbardziej narażeni na choroby wywoływane pracą z azbestem są pracownicy: stoczni, przemysłu chemicznego, tytoniowego, tekstylnego oraz zatrudnieni w kopalni azbestu, w budownictwie i przy produkcji materiałów ogniotrwałych. Zanieczyszczenie powodujące choroby zawodowe, spotykane w przemyśle i przy pracach z azbestem, to kilkaset tysięcy włókien w  $1\text{ m}^3$  powietrza.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób: pylicy azbestowej, raka płuc, międzybłoniaka opłucnej lub otrzewnej. Jest ona także przyczyną zmian opłucnej w postaci zgrubień lub zwapnień. Ryzyko wystąpienia tych schorzeń związane jest ściśle z dawką pyłu, rodzajem azbestu i jest ono różne dla różnych technologii przetwórstwa.

#### **5.4. Sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest**

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, do których zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów stanowiącą załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) zalicza się odpady azbestowe.

Odpady zawierające azbest należy kierować na składowiska urządzone według zasad ogólnie obowiązujących dla odpadów niebezpiecznych, z wyjątkiem małej grupy odpadów zawierających azbest, dla których dopuszcza się zamykanie w masie betonowej lub przekształcanie w procesach fizycznych i chemicznych.

Pierwszym etapem prac mających na celu oczyszczanie danego obiektu z azbestu jest lokalizacja wyrobów zawierających azbest w tym obiekcie. Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu, w którym występują wyroby zawierające azbest, ma obowiązek dokonywania ich inwentaryzacji, poprzez sporządzenie spisu z natury, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. z 2003 r., Nr 192, poz. 1876). Odpowiednią informację, aktualizowaną każdego roku, przygotowuje się zarówno dla wyrobów nadal eksploatowanych, jak i dla tych, których eksploatacja została zakończona. Przygotowane informacje muszą następnie zostać przesłane, w terminie do 31 stycznia, wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w przypadku osoby fizycznej, bądź marszałkowi – w przypadku, gdy właścicielem budynku jest przedsiębiorca. Wzory informacji niezbędnych dla potrzeb inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest stanowią *załącznik nr 1 i 2 do niniejszego Programu*.

Sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest określono w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2

kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649). Rozporządzenie określa:

- a) obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest;
- b) sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest;
- c) warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania;
- d) wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.

Wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej równej lub większej niż  $1000 \text{ kg/m}^3$  po stwierdzeniu braku widocznych uszkodzeń, mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do środowiska można bezpiecznie użytkować przestrzegając wymagań w zakresie ochrony środowiska. Wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w sposób umożliwiający emisję azbestu do środowiska jest niedopuszczalne.

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, przeprowadza kontrole stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się w dwóch egzemplarzach ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (*wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszego Programu*). Jeden egzemplarz oceny łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej jest przechowywany przez właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, natomiast drugi egzemplarz oceny właściciele przekazują powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego, w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny.

W celu eliminacji ryzyka związanego z materiałami azbestowymi konieczne jest stosowanie odpowiednich metod postępowania. Wybór metody zależy od oceny stanu technicznego materiałów oraz od potencjalnych zagrożeń.

Tabela nr 3. Zasady wyboru metod postępowania z materiałami zawierającymi azbest w budynkach.

| Metody postępowania                       | Warunki stosowania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Przeciwwskazania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pozostawienie stanu obecnego              | <ul style="list-style-type: none"> <li>nie istnieje ryzyko uwalniania włókien azbestowych</li> <li>materiały azbestowe są zabudowane</li> <li>materiały są odkryte bez możliwości ich uszkodzenia</li> </ul> <p><i>ZAŁĘTA: uniknięcie prowadzenia prac budowlanych</i></p>                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>możliwość uszkodzenia materiałów azbestowych</li> <li>budynek zanieczyszczony włóknami azbestu</li> </ul> <p><i>WADY: ryzyko związane z zanieczyszczeniem budynku azbestem, konieczność kontroli stanu technicznego materiałów.</i></p>                                                                              |
| Zabezpieczenie powłoką lub osłoną wiążącą | <ul style="list-style-type: none"> <li>usunięcie materiałów jest trudne lub niemożliwe: materiał jest ściśle związany z podłożem</li> <li>materiał nie jest narażony na uszkodzenia</li> <li>materiał jest łatwo dostępny do wizualnej inspekcji</li> </ul> <p><i>ZAŁĘTA: szybka metoda wykonywania napraw uszkodzonych powłok ochronnych, wystarczająca do zapobiegania emisji włókien azbestu</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>materiał silnie zanieczyszczony</li> <li>narażenie materiału na wodę</li> <li>materiały o dużej powierzchni</li> </ul> <p><i>WADY: stałe ryzyko związane z pozostawieniem materiału; duży koszt uszczelnienia; konieczność prowadzenia stałych inspekcji</i></p>                                                     |
| Obudowa innymi materiałami                | <ol style="list-style-type: none"> <li>usunięcie jest bardzo trudne</li> <li>możliwość wyeliminowania źródła emisji</li> <li>nie istnieje możliwość uszkodzenia obudowy</li> </ol> <p><i>ZAŁĘTA: stanowi wystarczającą metodę ochrony środowiska</i></p>                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>istnieje możliwość uszkodzenia zabudowy</li> <li>materiał narażony jest na działanie wody</li> <li>całkowita zabudowa jest niemożliwa</li> </ul> <p><i>WADY: ryzyko z pozostawieniem materiału; konieczność konserwacji obudowy; konieczność okresowych inspekcji; konieczność ewentualnego usuwania obudowy</i></p> |
| Usunięcie                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>materiały słabospoiste lub źle związane z podłożem</li> <li>materiały narażone na uszkodzenia</li> <li>lokalizacją w ciągach wentylacyjnych</li> <li>stężenie azbestu w powietrzu przekracza dopuszczalny poziom</li> <li>rozbiórka obiektu lub jego części</li> </ul> <p><i>ZAŁĘTA: definitywne usunięcie źródła emisji azbestu</i></p>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>materiał zakryty lub trudno dostępny</li> <li>inne metody postępowania są wystarczające</li> </ul> <p><i>WADY: powoduje tymczasowy wzrost ryzyka ekspozycji na azbest podczas prac budowlanych wymaga przeszkolonego personelu i specjalnej organizacji pracy, wymaga zastosowania nowych materiałów</i></p>         |

*Źródło: „Materiały budowlane zawierające azbest. Poradnik” – Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa 1997 r.*

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki, jakie postawiono przed wykonawcą wnioskować należy, że tego typu

prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

### **5.5. Podstawowe obowiązki wytwórców odpadów zawierających azbest**

Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli, zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku, której powstają odpady zawierające azbest.

#### **Obowiązki gminy:**

1. opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
2. gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
3. przedkładanie marszałkowi województwa zbiorczej informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu, wykonanej w oparciu o informacje złożone przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami.

#### **Obowiązki właścicieli i zarządców lub użytkowników nieruchomości:**

1. kontrola stanu wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
2. sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest,
3. usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
4. sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
5. przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
6. sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez

sporządzenie spisu z natury,

7. sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub burmistrzowi (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o:
  - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
  - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone,
8. zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno - budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

**Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:**

1. uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
2. przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
3. opracowanie przed rozpoczęciem prac szczególnego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
  - a) identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań, przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
  - b) informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
  - c) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - d) ustalenie niezbędnego dla rozwoju wykonywanych prac monitoringu powietrza,

- e) posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
  - f) zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;
- 4. zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia MGPIPS z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
  - 5. złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

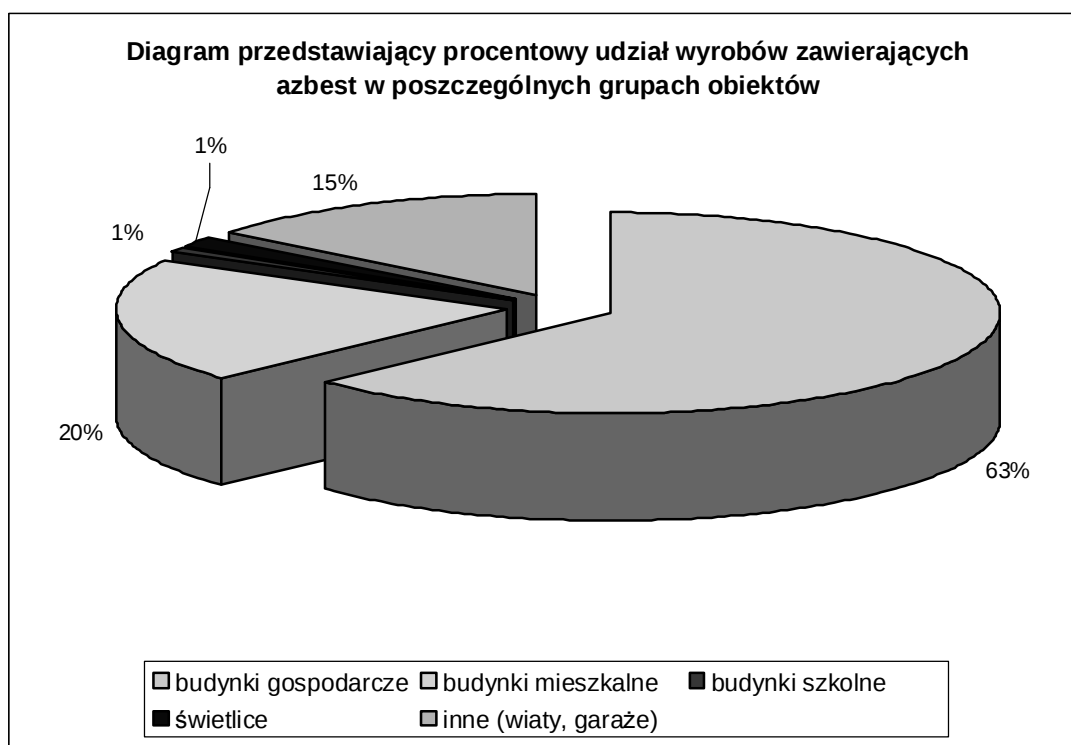
## **6. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY CZAPLINEK**

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, złożonych do Urzędu Miejskiego w Czaplinku w latach 2005-2009, określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie gminy Czaplinek. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest informacje o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania przedkładane do burmistrza przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami podlegają corocznej aktualizacji w terminie do 31 stycznia każdego roku.

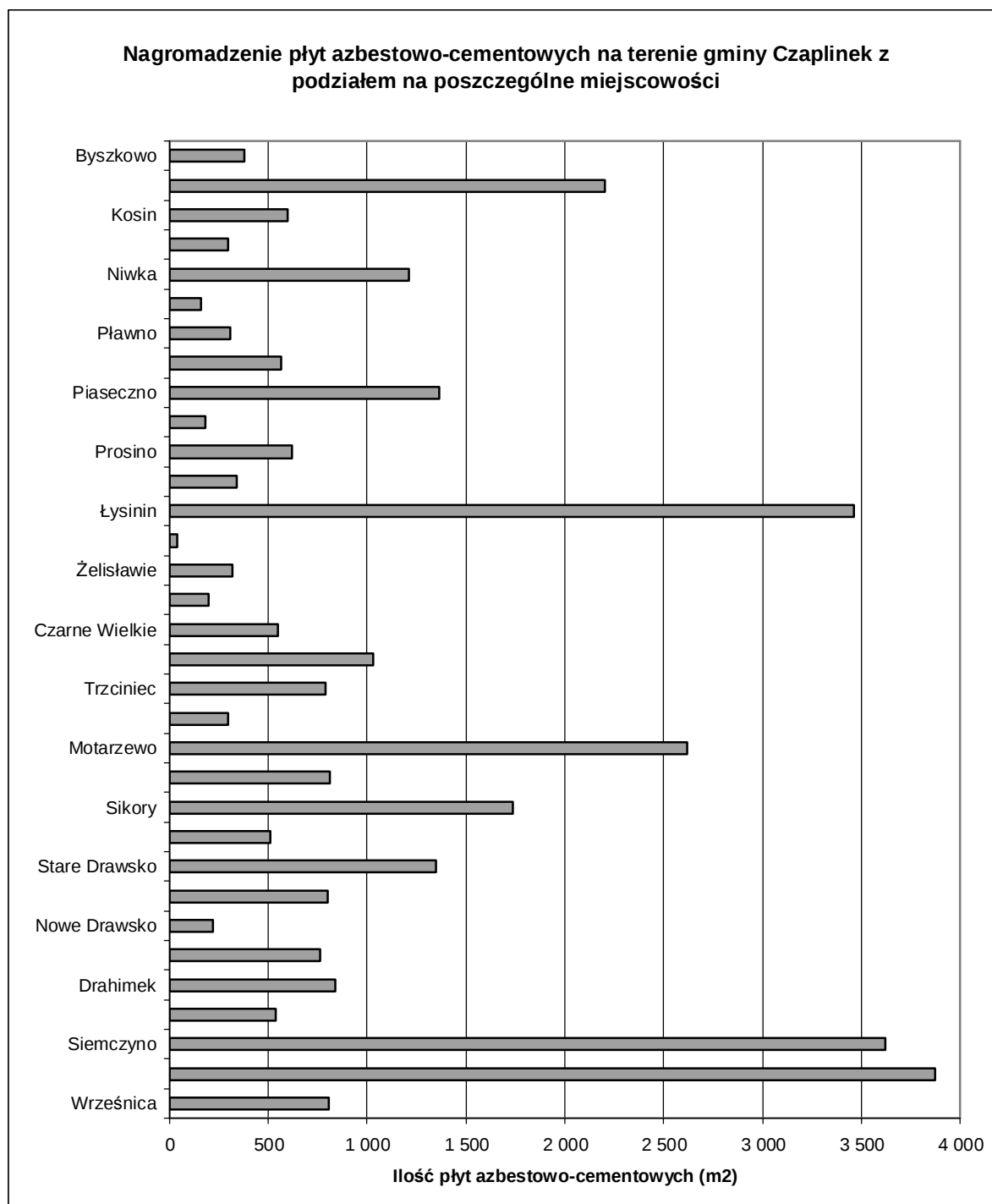
Z zebranych dotychczas informacji wynika, że na terenie gminy Czaplinek znajduje się 34 229,02 m<sup>2</sup> i 2 565 mb wyrobów zawierających azbest. Popularnym eternitem pokrytych jest:

- a) 53 budynków mieszkalnych – łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest 7 503,80 m<sup>2</sup>;
- b) 128 budynków gospodarczych – łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest 23 743,22 m<sup>2</sup>;
- c) 1 budynek szkolny – łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest 300 m<sup>2</sup>,
- d) 2 sale wiejskie – łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest 204 m<sup>2</sup>;
- e) Ośrodek Sportów Wodnych – budynek socjalny (świetlica) – powierzchnia wyrobów zawierających azbest 112 m<sup>2</sup>;
- f) Siłownia OSP Czaplinek – powierzchnia wyrobów zawierających azbest 90 m<sup>2</sup>;
- g) rury wodne azbestowo – cementowe – długość ok. 2 565 m;
- h) inne (garaże, wiaty) – łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest 2 276 m<sup>2</sup>.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest przeprowadzona w latach 2005-2009 na terenie gminy Czaplinek stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Programu.



Dokonano również szczegółowej analizy nagromadzenia wyrobów zawierających azbest wśród właścicieli gospodarstw i budynków mieszkalnych gminy Czaplinek z podziałem na poszczególne miejscowości.



Na podstawie przedłożonych ocen stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest stwierdzono, że stan utrzymania pokryć dachowych zawierających azbest jest różny. Przeważnie oceniający określali stan eternitu jako bardzo dobry i dobry. Wynika to z faktu, że inwestycja związana z wymianą wyrobów zawierających azbest jest dość kosztowna, a właściciele nieruchomości nie są przygotowani na takie wydatki. Ewentualne dofinansowanie lub refundacja kosztów związanych z demontażem

i utylizacją wyrobów zawierających azbest znacznie zwiększyłaby zainteresowanie właścicieli nieruchomości.

Władze samorządowe dostrzegły problem związany z wyrobami zawierającymi azbest i poczynawszy od 2005 r. rozpoczęto działania zmierzające do systematycznej jego likwidacji z terenu gminy w Czaplinku. W 2005 r. usunięto 3 500 kg płyt falistych azbestowo-cementowych stanowiących pokrycie dachowe sali wiejskiej w Czarnym Wielkim. W 2006 r. usunięto płyty faliste azbestowo-cementowe stanowiące pokrycie dachowe świetlicy wiejskiej w Trzcińcu, budynku gospodarczego przy ul. Jeziornej w Czaplinku i wiaty przystankowej w Starym Drawsku o łącznej ilości 4 753 kg. W 2008 r. usunięto 5 600 kg płyt falistych azbestowo-cementowych stanowiących pokrycie dachowe świetlicy wiejskiej w Czarnym Małym.

W 2007 r. Rada Miejska w Czaplinku uchwaliła zasady przyznawania osobom fizycznym środków z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczonych na dofinansowanie zadań w zakresie demontażu, odbioru i unieszkodliwiania pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest pochodzących z budynków mieszkalnych i gospodarczych położonych na terenie gminy Czaplinek.

Z dofinansowania w 2007 r. skorzystały 4 osoby fizyczne i 2 wspólnoty mieszkaniowe. Wskutek dofinansowania w 2007 r. usunięto 17 098 kg płyt falistych azbestowo-cementowych.

Z dofinansowania w 2008 r. skorzystały 2 osoby fizyczne. Wskutek dofinansowania w 2008 r. usunięto 7 230 kg płyt falistych azbestowo-cementowych.

Wszystkie odpady zostały zdemontowane i przetransportowane zgodnie z obowiązującym prawem przez koncesjonowane firmy na składowisko odpadów niebezpiecznych.

**Wykaz firm posiadających zezwolenie Starosty Drawskiego na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych na terenie Powiatu Drawskiego:**

- a) „ALBEKO” Sieger Sp. Jawna, 87-510 Kotowy, gm. Skrwilno
- b) „ALGADER HOFMAN“ Sp. z o.o., ul. Wólczyńska 133 budynek 11B, 01-919 Warszawa
- c) „AM Trans Progres” Sp. z o.o., ul. Sarmacka 7, 61-616 Poznań
- d) Centrum Gospodarki Odpadami Azbestu i Recyklingu "CARO", ul. Zamoyskiego 51, 22-400 Zamość
- e) „EKOLOGIA FAIR PLAY”, Plewko – Grzegorzczak, Ul. Mickiewicza 2, 74-400 Dębno
- f) „E-PIK” Usługi Ekologiczne Sp. z o.o., ul. Grunwaldzka 269/1, 60-179 Poznań
- g) „EXITO”, ul. Bema 9B/20, 66-400 Gorzów Wielkopolski

- h) F.H.U. „DRAWKAR-II” Teresa Karaś, ul. Sikorskiego 15/1, 78-500 Drawsko Pomorskie
- i) KASTOR, Tomasz Janiszewski, ul. Kolonia 19B/2, 67-321 Leszno Górne
- j) „LECHBUD” Zakład Budowlano-Instalacyjny, Leszek Ormowski, Plac Gdański 2, 78-500 Drawsko Pomorskie
- k) Materiały Budowlane Małgorzata Orłowska, ul. Toruńska, 78-500 Drawsko Pomorskie
- l) MAXMED Z.U.H., ul. Źródlana 4, 84-230 Rumia
- m) Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „TERMOEXPORT”, ul. Żurawia 24/7, 00-515 Warszawa
- n) Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o., ul. Graniczna 6 Reguły, 05-816 Michałowice
- o) PPHU "Abba-Ekomed" Spółka z o.o., ul. Stanisława Moniuszki 11/13, 87-100 Toruń
- p) Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjno-Handlowe „BUDMAR”, Na Skarpie 17, 75-343 Koszalin
- q) PHU „EKO-FLORA“ Sp. z o.o., Wielkie Rychnowo 92, 87-410 Kowalewo Pomorskie
- r) PPHU EKO MIX, ul. Grabiszyńska 163, 50-950 Wrocław
- s) PHU Fach, ul. Krótka 3/3, 78-500 Drawsko Pomorskie
- t) P.P.H.U. „GAJAWI” Gabriel Kogut, Ul. Kopernika 56/60, 90-553 Łódź
- u) PHU "JUKO" SZCZUKOCKI JERZY, ul. Zamurowa 8, 97-300 Piotrków Tryb.
- v) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Eugeniusz Grafowski, ul. Kaszubska 10, 78-500 Drawsko Pomorskie
- w) RAMID Mirosław Bronisław Dec, ul. A. Kowalskiego 1/54, 03-288 Warszawa
- x) Sintac-Polska Sp. z o.o. j.v., ul. Armii Krajowej 86, 05-075 Warszawa – Wesoła
- y) „SPE-BAU” Sp. z o.o., ul. Mielecka 21/1, 53-401 Wrocław
- z) „TRANSPORT-METALURGIA” Sp. z o.o., ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko
- aa) „T.W.A. - Service”, ul. Orla 17/4, 75-727 Koszalin
- bb) Usługi Remontowo-Budowlane Roman Dębicki, Jenin, ul. Słoneczna 4, 66-450 Bogdaniec
- cc) Zakład Usług Transportowo-Sprzętowych i Robót Drogowych Paweł Bieć, ul. Łąkowa 19, 78-500 Drawsko Pomorskie
- dd) Zakład Remontowo-Budowlany „AMBROŻY” Spółka Jawna, ul. Meissnera 1/3 lok. 222, 03-982 Warszawa
- ee) Dariusz Nowakowski, Zakład Ogólnobudowlany, ul. Podgórna 12/3, 73-155 Węgorzyno
- ff) „SYSTEM SERWIS Usługi Specjalistyczne”, Rejowiec 29 A, 62-085 Skoki
- gg) „ECO-POL” Sp. z o.o., ul. Dworcowa 9, 86-120 Pruszcz.

## 7. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Czaplinek będzie procesem długofalowym, ograniczonym możliwościami finansowymi zarówno samorządu jak i mieszkańców. Wykonanie Programu powierza się Burmistrzowi Czaplinka. Realizację Programu oparto na następujących kierunkach działań:

**1) Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest z uwzględnieniem stopnia pilności.**

Podstawą dla opracowania programu była przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i utworzenie bazy danych o ich lokalizacji. Inwentaryzację przeprowadzili mieszkańcy poprzez wypełnianie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania otrzymanych z Urzędu Miejskiego w Czaplinku. Uzyskane podczas inwentaryzacji informacje posłużyły utworzeniu bazy danych o nieruchomościach, na których występują wyroby zawierające azbest.

**2) Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.**

W ramach edukacji mieszkańców na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Czaplinku utworzona zostanie „zakładka tematyczna”, w której na bieżąco prezentowane będą:

- a) akty prawne dotyczące obowiązków postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz regulujących sposób bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania,
- b) informacje o zagrożeniu, jakie niesie za sobą azbest,
- c) informacje o kolejnych działaniach Gminy Czaplinek podjętych w celu likwidacji azbestu,
- d) wzory wniosków o dofinansowanie zadań w zakresie demontażu, odbioru i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest,
- e) aktualny wykaz firm posiadających koncesje na zbieranie, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.

**3) Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.**

Działanie realizowane będzie poprzez:

- a) system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych,

- b) informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu,
- c) udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji Programu,
- d) dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu.

**4) Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.**

Działanie realizowane będzie poprzez:

- a) system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych,
- b) informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów, pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu,
- c) udzielanie wszelkich informacji przedsiębiorcom na temat realizacji Programu.

**5) Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu.**

Gmina Czaplinek podejmie starania w celu pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych tj. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i innych.

W przypadku pozyskania funduszy z wyżej wymienionych źródeł kwota przeznaczona na realizację Programu ulegnie zwiększeniu, co przyspieszy proces usuwania azbestu z terenu gminy Czaplinek.

**6) Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych i użyteczności publicznej.**

Gmina Czaplinek usunie wyroby azbestowe z obiektów oświatowych i użyteczności publicznej oraz innych będących własnością Gminy.

**7) Wymiana rur wodociągowych azbestowo – cementowych.**

Właścicielem rur wodociągowych azbestowo-cementowych jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Osiedle Wieszczów” i Gmina Czaplinek. Spółdzielnia i Gmina wymieni rury wodociągowe azbestowo – cementowe.

**8) Eliminacja powstawania „dzikich” wysypisk, na których istnieje niebezpieczeństwo składowania odpadów zawierających azbest.**

Działanie to realizowane będzie dwutorowo:

- a) w procesie edukacji związanej z postępowaniem z odpadami azbestowymi, systematycznie budować będziemy świadomość społeczną, co powinno wyeliminować powstawanie „dzikich” wysypisk tych odpadów,

- b) na bieżąco przeprowadzany będzie monitoring występowania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest, a w przypadku stwierdzenia ich występowania będą one likwidowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Działanie finansowane będzie ze środków przeznaczonych na realizację Programu w danym roku kalendarzowym.

#### **9) Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.**

Elementem zarządzania Programem jest jego systematyczne monitorowanie. W tym celu powołana zostanie Komisja ds. monitoringu realizacji Programu. W ramach działań monitoringowych określone zostaną zmiany dot. ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Czaplinek w kolejnych latach realizacji Programu tj.:

- a) ilości zutylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest,
- b) ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Co 5 lat Komisja będzie przedkładała władzom miasta i mieszkańcom raport przedstawiający wyniki realizacji Programu.

Tabela nr 4. Wskaźniki monitorowania Programu.

| <b>Lp.</b> | <b>Wskaźniki monitoringu</b>                                                                                                          | <b>Jednostka miary</b> |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| 1.         | Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m <sup>2</sup> powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji programu          | kg/m <sup>2</sup> /rok |
| 2.         | Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m <sup>2</sup> powierzchni gminy w kolejnych latach realizacji programu          | kg/m <sup>2</sup> /rok |
| 3.         | Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją programu             | %                      |
| 4.         | Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w poprzednim roku realizacji programu | %                      |
| 5.         | Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest                                                                          | PLN/rok                |

#### **10) Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu**

Realizacja Programu jest procesem długofalowym, w związku z czym zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych i możliwości realizacyjnych.

## 8. HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY CZAPLINEK na lata 2008-2032”.

| Lp. | Działanie                                                                                                                                                                                          | Termin realizacji           | Jednostka odpowiedzialna                                                                                |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Przedkładanie burmistrzowi informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest                                                                                      | Do 31 stycznia każdego roku | Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami będące właścicielami obiektów, na których znajduje się azbest |
| 2.  | Aktualizacja bazy danych dot. lokalizacji, ilości i stanu wyrobów zawierających                                                                                                                    | Cyklicznie raz w roku       | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 3.  | Przedkładanie marszałkowi informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest za poprzedni rok kalendarzowy                                                         | Do 31 marca każdego roku    | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 4.  | Usunięcie wyrobów zawierających azbest                                                                                                                                                             | 2008 - 2032                 | Właściciele obiektów                                                                                    |
| 5.  | Udzielanie dotacji dla osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych                                                                                                                                    | 2008-2032                   | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 6.  | Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu                                                                                                                                                       | 2008 - 2032                 | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 7.  | Powołanie Komisji ds. monitoringu Programu                                                                                                                                                         | 2008 – 2012                 | Burmistrz                                                                                               |
| 8.  | Działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dot. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania | 2008 – 2032                 | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 9.  | Monitorowanie realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Czaplinek”                                                                                       | corocznie                   | UM w Czaplinku                                                                                          |
| 10. | Przedstawienie Radzie Miejskiej w Czaplinku sprawozdania z przebiegu realizacji Programu                                                                                                           | Co 5 lat                    | Burmistrz                                                                                               |
| 11. | Aktualizacja Programu                                                                                                                                                                              | Co 6 lat                    | UM w Czaplinku                                                                                          |

Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest jest kosztownym przedsięwzięciem. Według danych z 2010 roku transport i utylizacja 1 Mg to wydatek rzędu 1 500 zł. Całkowity koszt usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Czaplinek szacowany jest na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji na kwotę ok. 1 000 000 zł. Wobec czego, przy założeniu realizacji Programu do roku 2032, roczny koszt kształtuje się na poziomie około 42 000 tys. zł. Zakłada się, że przyjęcie niniejszego Programu w zakresie pomocy mieszkańcom Gminy Czaplinek w postaci dofinansowania demontażu, odbioru

i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest spowoduje dużą intensywność usuwania azbestu w pierwszym okresie obowiązywania Programu.

## 9. BIBLIOGRAFIA

1. „Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” – Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej; Departament Polityki Przemysłowej, Warszawa 2003 r.
2. „Ochrona przed Azbestem” – Halina Wojciechowska – Piskorska, Leszka Skuza, Gdańsk 2000 r.
3. „Materiały zawierające azbest – poradnik” – mgr Elżbieta Kazimierczak – Mierzyńska, doc. dr inż. Adam Niesłochowski; Warszawa 1997 r. - Instytut Techniki Budowlanej.
4. „Problemy zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu” – praca zespołowa pod redakcją doc. dr hab. med. Neonili Szeszeni – Dąbrowskiej; Warszawa 1993 r. - Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska.
5. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” – Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa maj 2002 r.
6. „Zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” – Instytut Gospodarki Odpadami w Katowicach, Katowice 2002 r.
7. „Zapobieganie ryzyku zawodowemu wynikającego z obecności azbestu w środowisku pracy” – Centralny Instytut Ochrony Pracy, kwiecień 2000 r.
8. „Aspekty zdrowotne związane z narażeniem na azbest” – Instytut medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, kwiecień 2000 r.
9. „Jak postępować z wyrobami zawierającymi azbest” – mgr Władysław Czaja.

## 10. ZAŁĄCZNIKI

### Załącznik nr 1. Informacja o wyrobach zawierających azbest<sup>1)</sup> i miejscu ich wykorzystywania

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel/zarządca/użytkownik<sup>\*)</sup>:
  - a) osoba prawna - nazwa, adres .....
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu<sup>2)</sup> .....
5. Ilość (m<sup>2</sup>, tony)<sup>3)</sup> .....
6. Przydatność do dalszej eksploatacji<sup>4)</sup> .....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
  - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu<sup>5)</sup> .....
  - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji .....
8. Inne istotne informacje o wyrobach<sup>6)</sup> .....

.....  
(podpis)

Data .....

#### Objaśnienia:

\*) Niepotrzebne skreślić.

<sup>1)</sup> Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

<sup>2)</sup> Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

<sup>3)</sup> Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

<sup>4)</sup> Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

<sup>5)</sup> Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

<sup>6)</sup> Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

**Załącznik nr 2. Informacja o wyrobach zawierających azbest<sup>1)</sup>, których wykorzystywanie zostało zakończone.**

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel/zarządca<sup>\*)</sup>:
- a) osoba prawna - nazwa, adres,.....
- b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres.....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu<sup>2)</sup> .....
5. Ilość (m<sup>2</sup>, tony)<sup>3)</sup> .....
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów .....
7. Planowane usunięcia wyrobów: .....
- a) sposób .....
- b) przez kogo .....
- c) termin .....
8. Inne istotne informacje<sup>4)</sup> .....

.....  
(podpis)

Data .....

**Objaśnienia:**

<sup>\*)</sup> Niepotrzebne skreślić.

<sup>1)</sup> Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

<sup>2)</sup> Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

<sup>3)</sup> Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

<sup>4)</sup> Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

**Załącznik nr 3. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.**

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

Pomieszczenie: .....

Rodzaj/nazwa wyrobu <sup>1)</sup> .....

Ilość wyrobów (m<sup>2</sup>, tony) <sup>2)</sup> .....

| Grupa / Nr                                                    | Wyrób - rodzaj                                                                         | Ocena | Przyjęta punktacja |
|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------------------|
| <b>I. Sposób zastosowania azbestu</b>                         |                                                                                        |       |                    |
| 1.                                                            | Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)                              |       | 30                 |
| 2.                                                            | Tynk zawierający azbest                                                                |       | 30                 |
| 3.                                                            | Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m <sup>3</sup> )            |       | 25                 |
| 4.                                                            | Pozostałe wyroby z azbestem                                                            |       | 10                 |
| <b>II. Rodzaj azbestu</b>                                     |                                                                                        |       |                    |
| 5.                                                            | Azbest chryzotylowy                                                                    |       | 5                  |
| 6.                                                            | Inny azbest (np. krokidolit)                                                           |       | 15                 |
| <b>III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem</b>           |                                                                                        |       |                    |
| 7.                                                            | Rozluźniona (naruszona) struktura włókien                                              |       | 30                 |
| 8.                                                            | Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby ze wewnętrznej |       | 10                 |
| 9.                                                            | Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna                                          |       | 0                  |
| <b>IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem</b>                  |                                                                                        |       |                    |
| 10.                                                           | Duże uszkodzenia                                                                       |       | 30 <sup>3)</sup>   |
| 11.                                                           | Małe uszkodzenia                                                                       |       | 10 <sup>4)</sup>   |
| 12.                                                           | Brak                                                                                   |       | 0                  |
| <b>V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem</b> |                                                                                        |       |                    |
| 13.                                                           | Wyrób jest przedmiotem jakichś prac                                                    |       | 15                 |
| 14.                                                           | Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)         |       | 10                 |
| 15.                                                           | Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne                                              |       | 10                 |
| 16.                                                           | Wyrób narażony na wstrząsy i drgania                                                   |       | 10                 |
| 17.                                                           | Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)            |       | 10                 |
| 18.                                                           | Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza                                  |       | 10                 |
| 19.                                                           | Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne                                           |       | 0                  |
| <b>VI. Wykorzystanie pomieszczenia</b>                        |                                                                                        |       |                    |

|                                |                                                                                                                                |  |    |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----|
| 20.                            | Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców                                                                               |  | 35 |
| 21.                            | Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób                                                                    |  | 30 |
| 22.                            | Czasowo wykorzystywane pomieszczenie                                                                                           |  | 20 |
| 23.                            | Rzadko wykorzystywane pomieszczenie                                                                                            |  | 10 |
| <b>VII. Usytuowanie wyrobu</b> |                                                                                                                                |  |    |
| 24.                            | Bezpośrednio w pomieszczeniu                                                                                                   |  | 30 |
| 25.                            | Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem                                                                       |  | 25 |
| 26.                            | W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)                                                                      |  | 25 |
| 27.                            | Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym |  | 10 |

Suma punktów oceny .....

### **Stopień pilności I**

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów

### **Stopień pilności II**

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów

### **Stopień pilności III**

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

**UWAGA:** podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....  
Oceniający (nazwisko i imię)

.....  
Właściciel / Zarządca

.....  
Adres

data .....

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

**Załącznik nr 4. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest przeprowadzona w latach 2005-2009 na terenie gminy Czaplinek.**

| Lp | Nazwa wyrobu zawierającego azbest <sup>1)</sup>   | Lokalizacja wyrobu zawierającego azbest (adres) | Jednostka miary | Ilość  | Uwagi <sup>2)</sup>                                                      |
|----|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------|--------|--------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Piekary 2/1<br>78-550 Czaplinek                 | m <sup>2</sup>  | 27     | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                         |
| 2. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Piekary 2/1<br>78-550 Czaplinek                 | m <sup>2</sup>  | 300    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności I</b>                          |
| 3. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 9<br>78-550 Czaplinek               | m <sup>2</sup>  | 25     | Obora<br><b>Stopień pilności II</b>                                      |
| 4. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 18<br>78-550 Czaplinek              | m <sup>2</sup>  | 230    | Garaż<br><b>Stopień pilności I</b>                                       |
| 5. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żerdno 9<br>78-550 Czaplinek                    | m <sup>2</sup>  | 70     | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 6. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 6/1<br>78-552 Kluczewo                 | m <sup>2</sup>  | 200    | Budynek mieszkalny<br>Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>  |
| 7. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Dworcowa 2B<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup>  | 80     | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                                      |
| 8. | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 60/1<br>78-551 Siemczyno              | m <sup>2</sup>  | 204,8  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 9  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 3/3<br>78-550 Czaplinek               | m <sup>2</sup>  | 75     | Budynek mieszkalny<br><b>Brak oceny</b>                                  |
| 10 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Nowe Drawsko 11<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup>  | 220    | Budynek mieszkalny<br>stodoła<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 11 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Kościuszki 7/2<br>78-550 Czaplinek          | m <sup>2</sup>  | 25     | Komórka na opał<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 12 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ostroróg 14<br>78-445 Łubowo                    | m <sup>2</sup>  | 600    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 13 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ostroróg 3<br>78-550 Czaplinek                  | m <sup>2</sup>  | 200    | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 14 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Stare Drawsko 37<br>78-550 Czaplinek            | m <sup>2</sup>  | 1200   | Mieszalnia pasz<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 15 | Płyty azbestowo-cementowe płaskie dla budownictwa | Prosinko<br>78-550 Czaplinek                    | m <sup>2</sup>  | 223,5  | Budynek mieszkalny<br>+budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 16 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Słoneczna 11<br>78-550 Czaplinek            | m <sup>2</sup>  | 130    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 17 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Sikory 62/1<br>78-550 Czaplinek                 | m <sup>2</sup>  | 1214,5 | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 18 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Stare Drawsko 22/3<br>78-550 Czaplinek          | m <sup>2</sup>  | 30     | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                        |

|    |                                                   |                                        |                |       |                                                                                    |
|----|---------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------|-------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 19 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 54<br>78-553 Broczyno         | m <sup>2</sup> | 12    | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                                                |
| 20 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Motarzewo 2<br>78-553 Broczyno         | m <sup>2</sup> | 50    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                                   |
| 21 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Miłkowo 6/1<br>78-553 Broczyno         | m <sup>2</sup> | 191,5 | Budynek mieszkalny i<br>budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>          |
| 22 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Kamienna 3/1<br>78-550 Czaplinek   | m <sup>2</sup> | 70    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 23 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Trzciniec 28<br>78-553 Broczyno        | m <sup>2</sup> | 160   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 24 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Polna 15<br>78-550 Czaplinek       | m <sup>2</sup> | 161   | Budynek gospodarczy<br>wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 25 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Leśników 23<br>78-550 czaplinek    | m <sup>2</sup> | 386,4 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności I</b>                                    |
| 26 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Leśników 23<br>78-550 Czaplinek    | m <sup>2</sup> | 224   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 27 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Orła Białego 11<br>78-552 Kluczewo | m <sup>2</sup> | 300   | Budynek szkoły -<br>sala gimnastyczna<br><b>Stopień pilności I</b>                 |
| 28 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Miłkowo 16/2<br>78-553 Broczyno        | m <sup>2</sup> | 35    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 29 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 44<br>78-550 Czaplinek   | m <sup>2</sup> | 160   | Wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                                                |
| 30 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Wielkie 59<br>78-550 Czaplinek  | m <sup>2</sup> | 220   | Budynek mieszkalny<br>wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 31 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 16<br>78-550 Czaplinek     | m <sup>2</sup> | 45    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 32 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 19<br>78-550 Czaplinek     | m <sup>2</sup> | 400   | Budynek mieszkalny<br>Budynek gospodarczy<br>(garaż)<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 33 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 38<br>78-550 Czaplinek     | m <sup>2</sup> | 330   | Wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                                                |
| 34 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Motarzewo<br>78-553 Broczyno           | m <sup>2</sup> | 2000  | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 35 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Machliny 56<br>78-553 Broczyno         | m <sup>2</sup> | 200   | Stodoła<br><b>Stopień pilności II</b>                                              |
| 36 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 44<br>78-550 Czaplinek     | m <sup>2</sup> | 100   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 37 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Warmińska 15a<br>78-550 Czaplinek  | m <sup>2</sup> | 72    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                                  |
| 38 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 70/2<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 32    | Wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                                                |

|    |                                                   |                                                                    |                |     |                                                              |
|----|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------------|-----|--------------------------------------------------------------|
| 39 | Rury wodne azbestowo-cementowe                    | Spółdzielnia Mieszkaniowa<br>Ul. Mickiewicza 5<br>78-550 Czaplinek | mb             | 465 | Brak oceny                                                   |
| 40 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Poznańska<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 42  | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 41 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Poznańska<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 42  | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 42 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żeliszewie 4<br>78-550 Czaplinek                                   | m <sup>2</sup> | 240 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 43 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Kościuszki 4a/1<br>78-550 Czaplinek                            | m <sup>2</sup> | 30  | Wiata<br><b>Stopień pilności I</b>                           |
| 44 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Nadbrzeże<br>Drawskie 1<br>78-550 Czaplinek                    | m <sup>2</sup> | 112 | Budynek socjalny-<br>świetlica<br><b>Stopień pilności I</b>  |
| 45 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Szczecinecka 6a<br>78-550 Czaplinek                            | m <sup>2</sup> | 70  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>            |
| 46 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Stare Drawsko 7<br>78-550 Czaplinek                                | m <sup>2</sup> | 120 | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>            |
| 47 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 52<br>78-553 Broczyno                                     | m <sup>2</sup> | 220 | Budynki gospodarcze<br><b>Brak oceny</b>                     |
| 48 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. J.Długosza 4<br>78-550 Czaplinek                               | m <sup>2</sup> | 220 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>             |
| 49 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Polna 21<br>78-550 Czaplinek                                   | m <sup>2</sup> | 81  | Stodoła<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 50 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 20<br>78-550 Czaplinek                                 | m <sup>2</sup> | 233 | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                     |
| 51 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żerdno 13<br>78-550 Czaplinek                                      | m <sup>2</sup> | 627 | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>            |
| 52 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Leśników (Osiedle<br>Leśników)<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 60  | Budynek gospodarczy<br>(wiata)<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 53 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żerdno 16<br>78-550 Czaplinek                                      | m <sup>2</sup> | 55  | Obora<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 54 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Chrobrego 9<br>78-550 Czaplinek                                | m <sup>2</sup> | 137 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 55 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosinko 7<br>78-552 Kluczewo                                      | m <sup>2</sup> | 130 | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>            |
| 56 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosinko 7<br>78-552 Kluczewo                                      | m <sup>2</sup> | 160 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 57 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 1/4<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 120 | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                     |
| 58 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 3/2<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 85  | Budynek mieszkalny<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 59 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 1/3<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 115 | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                     |
| 60 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 3/4<br>78-550 Czaplinek                                  | m <sup>2</sup> | 125 | Budynek mieszkalny<br><b>Brak oceny</b>                      |

|    |                                                   |                                           |                |      |                                                                             |
|----|---------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------|-----------------------------------------------------------------------------|
| 61 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Motarzewo 8<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 73   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 62 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Studzienna 1<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> |      | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 63 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 18<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 94,6 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 64 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Wałęcka 21<br>78-550 Czaplinek        | m <sup>2</sup> | 171  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 65 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Motarzewo 5<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 497  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 66 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 41<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 103  | Budynek mieszkalny+<br>pomieszc. gospodarcze<br><b>Stopień pilności III</b> |
| 67 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Pławieńska 3<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 252  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 68 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Jeziorna/Złocien.<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 197  | Warsztat<br><b>Stopień pilności III</b>                                     |
| 69 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żeliszewie 7<br>78-550 Czaplinek          | m <sup>2</sup> | 78   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 70 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Głęboczek 3<br>78-550 Czaplinek           | m <sup>2</sup> | 41   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 71 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Miłkowo 4<br>78-553 Broczyno              | m <sup>2</sup> | 69   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 72 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Stare Piekary 4<br>78-550 Czaplinek       | m <sup>2</sup> | 157  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 73 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Żerdno 2<br>78-550 Czaplinek              | m <sup>2</sup> | 11   | Budynek mieszkalny-<br>przedsiębiorstwo<br><b>Stopień pilności III</b>      |
| 74 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 60<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 113  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 75 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 89<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 108  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 76 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 90<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 108  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>                           |
| 77 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 36/3<br>78-551 Siemczyno        | m <sup>2</sup> | 66   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 78 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 5<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 136  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 79 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 18<br>78-550 Czaplinek            | m <sup>2</sup> | 136  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 80 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Sikory 17<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 200  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 81 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Sikory 28<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 100  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 82 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 4<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 70   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>                           |
| 83 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kamienna Góra 3/1<br>78-553 Broczyno      | m <sup>2</sup> | 140  | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                            |

|     |                                                   |                                                  |                |       |                                                                         |
|-----|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------|-------|-------------------------------------------------------------------------|
| 84  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 22<br>78-550 Czaplinek               | m <sup>2</sup> | 233   | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                                     |
| 85  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Tartaczna 1B<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 120   | Budynek gospodarczy<br>Brak oceny                                       |
| 86  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 21<br>78-550 Czaplinek               | m <sup>2</sup> | 280   | Obora<br><b>Stopień pilności II</b>                                     |
| 87  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 6/2<br>78-550 Czaplinek                 | m <sup>2</sup> | 150   | Budynek mieszkalny<br>Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 88  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 14 78-550<br>Czaplinek, Dobrzyca<br>Mała | m <sup>2</sup> | 2412  | Budynki gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 89  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 28<br>78-550 Czaplinek             | m <sup>2</sup> | 150   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 90  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 6/4<br>78-552 Kluczewo                   | m <sup>2</sup> | 26,10 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 91  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Wrześnica 2<br>78-550 Czaplinek                  | m <sup>2</sup> | 285   | Budynek mieszkalny i<br>gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>       |
| 92  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 5/4<br>78-552 Kluczewo                   | m <sup>2</sup> | 20    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 93  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 70a<br>78-551 Siemczyno                | m <sup>2</sup> | 24    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 94  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 5/2<br>78-552 Kluczewo                   | m <sup>2</sup> | 20    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 95  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Stare Kaleńsko<br>78-550 Czaplinek               | m <sup>2</sup> | 180   | Ośrodek Sportu i<br>Rekreacji<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 96  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Wielkie 23<br>78-550 Czaplinek            | m <sup>2</sup> | 330   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 97  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Piaseczno 16<br>78-551 Siemczyno                 | m <sup>2</sup> | 762   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 98  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Piaseczno 17<br>78-551 Siemczyno                 | m <sup>2</sup> | 600   | Budynki gospodarcze<br>Brak oceny                                       |
| 99  | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 66/4<br>78-551 Siemczyno               | m <sup>2</sup> | 121   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 100 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 72<br>78-551 Siemczyno                 | m <sup>2</sup> | 100   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 101 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Białego Orła 31                              | m <sup>2</sup> | 144   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 102 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 88<br>78-551 Siemczyno                 | m <sup>2</sup> | 306   | Budynek gospodarczy i<br>wiata<br><b>Stopień pilności II</b>            |
| 103 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 70/3<br>78-551 Siemczyno               | m <sup>2</sup> | 42    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 104 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 3/6<br>78-550 Czaplinek                     | m <sup>2</sup> | 140   | Budynek mieszkalny<br>Brak oceny                                        |

|     |                                                   |                                       |    |     |                                                                           |
|-----|---------------------------------------------------|---------------------------------------|----|-----|---------------------------------------------------------------------------|
| 105 | Płyty azbestowo-cementowe płaskie dla budownictwa | Łąka 4/1<br>78-550 Czaplinek          | m2 | 162 | Budynek mieszkalny<br>+budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>  |
| 106 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 96/1<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 185 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 107 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 51<br>78-551 Siemczyno      | m2 | 70  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 108 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 56<br>78-550 Czaplinek      | m2 | 192 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 109 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 96/2<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 72  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 110 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 75<br>78-551 Siemczyno      | m2 | 200 | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 111 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 64<br>78-551 Siemczyno      | m2 | 215 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 112 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 39/3<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 173 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 113 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 71/2<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 140 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 114 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 33/1<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 242 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 115 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 34/2<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 242 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 116 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 95/2<br>78-551 Siemczyno    | m2 | 130 | Budynek mieszkalny i<br>budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 117 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 78-551                      | m2 | 120 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 118 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 58<br>78-551 Siemczyno      | m2 | 360 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 119 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 74<br>78-551 Siemczyno      | m2 | 238 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 120 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Trzciniec 14<br>78-553 Broczyno       | m2 | 200 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 121 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Trzciniec 4<br>78-553 Broczyno        | m2 | 250 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 122 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Gminna 12<br>78-552 Kluczewo      | m2 | 192 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 123 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Drahimska 74<br>78-550 Czaplinek  | m2 | 200 | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 124 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 1/2<br>78-550 Czaplinek          | m2 | 15  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>                        |
| 125 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Pławno 4<br>78-550 Czaplinek          | m2 | 80  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 126 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Białego Orła 8<br>78-552 Kluczewo | m2 | 60  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |
| 127 | Płyty faliste azbestowo-cementowe                 | Stare Gonne<br>78-552 Kluczewo        | m2 | 160 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                         |

|     |                                                   |                                    |    |       |                                                               |
|-----|---------------------------------------------------|------------------------------------|----|-------|---------------------------------------------------------------|
| 128 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 7/5<br>78-550 Czaplinek       | m2 | 25    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 129 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Trzciniec 11<br>78-553 Broczyno    | m2 | 180   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 130 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Niwka 10<br>78-550 Czaplinek       | m2 | 350   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 131 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 7/9<br>78-550 Czaplinek       | m2 | 20    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 132 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino<br>78-552 Kluczewo         | m2 | 27    | Budynek gospodarczy<br>Brak oceny                             |
| 133 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 7/1<br>78-552 Kluczewo     | m2 | 25    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 134 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 7/4<br>78-552 Kluczewo     | m2 | 25    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 135 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 1<br>78-552 Kluczewo       | m2 | 200   | Budynki gospodarcze i budynek mieszkalny<br><b>Brak oceny</b> |
| 136 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 5/3<br>78-552 Kluczewo     | m2 | 26,5  | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 137 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 7/3<br>78-552 Kluczewo     | m2 | 25    | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 138 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 6/3<br>78-552 Kluczewo     | m2 | 26,10 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności III</b>            |
| 139 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 3/2<br>78-550 Czaplinek   | m2 | 39    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 140 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 7/4<br>78-550 Czaplinek   | m2 | 18    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 141 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Niwka 11<br>78-550 Czaplinek       | m2 | 342   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 142 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Czarne Małe 24<br>78-550 Czaplinek | m2 | 106   | Budynek gospodarczy<br>Brak oceny                             |
| 143 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 13<br>78-550 Czaplinek     | m2 | 450   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 144 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 4/2<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 85    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>             |
| 145 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 5/1<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 35    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 146 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 8/3<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 15    | Garaż<br><b>Brak oceny</b>                                    |
| 147 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 4/1<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 31,3  | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 148 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 5/2<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 30    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 149 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 4/3<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 25    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 150 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 3/4<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 65    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |
| 151 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 4/4<br>78-552 Kluczewo    | m2 | 35    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                      |

|     |                                                   |                                        |                |       |                                                                |
|-----|---------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------|-------|----------------------------------------------------------------|
| 152 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 36/1<br>78-551 Siemczyno     | m2             | 17,22 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 153 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Byszkowo 11/2<br>78-550 Czaplinek      | m2             | 30    | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 154 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kołomąt 4<br>78-550 Czaplinek          | m2             | 35    | Budynek mieszkalny i gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 155 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 4<br>78-552 Kluczewo           | m2             | 100   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 156 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 7/7<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 35    | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 157 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 6/1<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 20    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 158 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Byszkowo 11<br>78-553 Broczyno         | m2             | 70    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 159 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kluczewo<br>78-552 Kluczewo            | m2             | 177   | Budynek mieszkalny i gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 160 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Białego Orła 30<br>78-552 Kluczewo | m2             | 302   | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                       |
| 161 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 1/1<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 40    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>               |
| 162 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 3/2<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 80    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>               |
| 163 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 48<br>78-551 Siemczyno       | m2             | 160   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>              |
| 164 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin 11<br>78-550 Czaplinek         | m2             | 120   | Wiata<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 165 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Niwka 15<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 200   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności III</b>              |
| 166 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 7/2<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 25    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>               |
| 167 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Byszkowo 5/2<br>78-553 Broczyno        | m2             | 140   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>               |
| 168 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Byszkowo 6/2<br>78-553 Broczyno        | m2             | 140   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>               |
| 169 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Niwka 14<br>78-550 Czaplinek           | m2             | 319   | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 170 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kamienna Góra 3/2<br>78-550 Czaplinek  | m2             | 140   | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>               |
| 171 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łysinin18<br>78-550 Czaplinek          | m2             | 136   | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>              |
| 172 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Kaszubska 6<br>78-550 Czaplinek    | m <sup>2</sup> | 56    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                       |
| 173 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Pławno 5<br>78-550 Czaplinek           | m <sup>2</sup> | 70    | Garaż<br><b>Stopień pilności II</b>                            |
| 174 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kamienna Góra 4/2<br>78-553 Broczyno   | m <sup>2</sup> | 60    | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                       |

|     |                                                   |                                       |                |        |                                                                         |
|-----|---------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------|--------|-------------------------------------------------------------------------|
| 175 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Gdańska 6<br>78-550 Czaplinek     | m <sup>2</sup> | 197,50 | Budynek gospodarczy,<br>garaż, wiatra<br><b>Stopień pilności I</b>      |
| 176 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kołomąt 17/2<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 130    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności II</b>                        |
| 177 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kołomąt 17/2<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 130    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 178 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Kosin 7<br>78-553 Broczyno            | m <sup>2</sup> | 298    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 179 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Pławno 25<br>78-550 Czaplinek         | m <sup>2</sup> | 156    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 180 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 7/2<br>78-552 Kluczewo        | m <sup>2</sup> | 20     | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                                |
| 181 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 6/1<br>78-552 Kluczewo        | m <sup>2</sup> | 30     | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                                |
| 182 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino<br>78-552 Kluczewo            | m <sup>2</sup> | 30     | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                                |
| 183 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosino 5/1<br>78-552 Kluczewo        | m <sup>2</sup> | 20     | Budynek gospodarczy<br><b>Brak oceny</b>                                |
| 184 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 4<br>78-553 Broczyno         | m <sup>2</sup> | 252    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności I</b>                         |
| 185 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Drahimek 6/4<br>78-552 Kluczewo       | m <sup>2</sup> | 110    | Budynek mieszkalny<br>Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 186 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Sikory 8<br>78-550 Czaplinek          | m <sup>2</sup> | 150    | Sala wiejska<br><b>Stopień pilności II</b>                              |
| 187 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | ul. Pławieńska 1a<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 90     | Siłownia OSP<br>Czaplinek<br><b>Stopień pilności II</b>                 |
| 188 | Rury i złącza azbestowo-cementowe                 | Kluczewo,<br>Gmina Czaplinek          | mb             | 2100   | Sieć wodociągowa<br><b>Stopień pilności II</b>                          |
| 189 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Siemczyno 92<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 133    | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |
| 190 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Łąka 3/4<br>78-550 Czaplinek          | m <sup>2</sup> | 100    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności I</b>                         |
| 191 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Dworcowa 2<br>78-550 Czaplinek    | m <sup>2</sup> | 170    | Budynki gospodarcze<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 192 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Psie Głowy 1<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 121    | Budynek mieszkalny<br><b>Stopień pilności I</b>                         |
| 193 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Psie Głowy 1<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 50     | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 194 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Długa 11<br>78-550 Czaplinek      | m <sup>2</sup> | 70     | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>                        |
| 195 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Grunwaldzka 1<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 72     | Garaże<br><b>Stopień pilności II</b>                                    |
| 196 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Ul. Wałęcka 57<br>78-550 Czaplinek    | m <sup>2</sup> | 477    | Garaże<br><b>Stopień pilności II</b>                                    |
| 197 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Broczyno 73<br>78-550 Czaplinek       | m <sup>2</sup> | 48     | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b>                       |

|     |                                                   |                                 |                |     |                                                   |
|-----|---------------------------------------------------|---------------------------------|----------------|-----|---------------------------------------------------|
| 198 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Machliny 33<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 100 | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności II</b> |
| 199 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosinko 6<br>78-550 Czaplinek  | m <sup>2</sup> | 54  | Świetlica wiejska<br><b>Stopień pilności I</b>    |
| 200 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Prosinko 5<br>78-550 Czaplinek  | m <sup>2</sup> | 24  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>  |
| 201 | Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa | Piekary 2/7<br>78-550 Czaplinek | m <sup>2</sup> | 27  | Budynek gospodarczy<br><b>Stopień pilności I</b>  |

